

Toelichting bij de Verordening nautisch beheer Zuid-Holland 2022

1. Aanleiding

Het vaarwegbeheer van provinciale en regionale vaarwegen in Zuid-Holland is op grond van artikel 2.18, lid 2, Omgevingswet toegedeeld in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening in afdeling 6.2. Het beheer van provinciale vaarwegen is toegedeeld aan gedeputeerde staten en het beheer van regionale vaarwegen is toegedeeld aan gemeenten en waterschappen. Deze beheertoedeling is per vaarweg uitgewerkt in bijlage VI onderdeel A.1 (provinciale vaarwegen) en onderdeel A.2 (regionale vaarwegen). Naast het vaarwegbeheer als het meer fysieke 'bakbeheer' van de vaarweg (het in stand houden van het profiel van de vaarweg), betreft het nautisch beheer het 'verkeersbeheer' op de vaarweg. Het nautisch beheer is niet meegenomen in het stelsel van de Omgevingswet, omdat dit uitputtend is geregeld in de Scheepvaartverkeerswet. Aangezien decentrale provinciale regelgeving onder de Omgevingswet in een specifieke hiërarchische relatie staat tot de Rijksregels zouden er gevolgen kunnen optreden met betrekking tot de verbindendheid naar Rijkspartijen als de nautisch beheer regels in het stelsel van de Omgevingswet worden ondergebracht. De regeling van het nautisch beheer dient daarom in een separate regeling vastgesteld te worden om dit op een correcte wijze te behouden. Het nautisch beheer van vaarwegen als onderwerp van regelgeving is met deze verordening dan ook ontvlochten uit de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening.

Net als bij de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening, bevat deze verordening zoveel mogelijk een gelijkwaardige omzetting van de bestaande regelgeving. Hetgeen betekent dat bestaande regelgeving zonder aanpassing van de normstelling en met een gelijkwaardig beschermingsniveau in deze verordening is overgezet. Dit betekent dat geen andere gevolgen intreden dan voorheen het geval is geweest.

2. Inhoudelijk

Het nautisch beheer is gericht op het bevorderen van een veilige en doelmatige afwikkeling van het scheepvaartverkeer, onder andere door regulering en handhaving. Het nautisch beheer is min of meer uitputtend geregeld in de hogere regelgeving: de Scheepvaartverkeerswet en de daaruit vloeiende regelingen zoals onder meer het Binnenvaartpolitiereglement (BPR) en het Besluit Administratieve Bepalingen Scheepvaartverkeer (BABS), waardoor er weinig ruimte is om aanvullende regels te stellen in een provinciale verordening. Provinciale staten van Zuid-Holland zijn daar wel toe bevoegd en hebben deze bevoegdheid deels gedelegeerd aan gedeputeerde staten. In deze verordening zijn geen bepalingen opgenomen over onderwerpen waarin het BPR en het BABS al voorzien.

Deze verordening voorziet in de volgende onderwerpen:

- Het toewijzen van het nautisch beheer aan de vaarwegbeheerder zoals aangewezen op grond van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening. De toedeling van het nautisch beheer is gebaseerd op artikel 2, derde en vierde lid, van de Scheepvaartverkeerswet. Tevens wordt er in voorzien dat nautisch beheerders aanvullende regels kunnen stellen ter uitvoering van haar taak. Deze verordening beoogt slechts het nautisch beheer te conserveren, hetgeen inhoudt dat daar waar deze verordening anders bepaalt ten aanzien van de aanwijzingsbesluiten van 20 februari 1992, waarin destijds (rechtsvoorgangers van de huidige) waterschappen zijn aangewezen, deze ingevolge de overgangsbepaling prevaleren.
- De bevoegdheid van gedeputeerde staten om bedieningstijden van bruggen en sluisen in of over provinciale of regionale vaarwegen vast te stellen ter bevordering van geharmoniseerde bedientijden op het vaarwegennetwerk in Zuid-Holland.

- Voorts de bevoegdheid om nadere regels en een vergunningplicht in te stellen met betrekking tot het soort en type van schepen en de afmetingen en de manoeuvreerbaarheid van de schepen die op de vaarwegen kunnen worden toegelaten. Dit is een nadere invulling van artikel 1.06 van het BPR.

2.1 Aanwijzen van nautisch beheer

Met deze verordening zijn geen wijzigingen van bevoegd gezag aangebracht. Over gewenste wijzigingen met betrekking tot de aanwijzingen kunnen provinciale staten in de toekomst apart te besluiten.

Aangezien er geen wijzigingen worden aangebracht is de gelegenheid genomen om de aanwijzing van het nautisch beheer gedaan in het verleden nader toe te lichten.

In artikel 13.17 van de Omgevingsverordening Zuid-Holland was het registratienummer 921353 opgenomen. Dit registratienummer is een registratienummer van het Hoogheemraadschap van Delfland en niet van het besluit van provinciale staten. Om verwarring te voorkomen is het verkeerde registratienummer 921353 niet meer opgenomen in artikel 10. Het aanwijzingsbesluit van provinciale staten betreft het besluit van 20 februari 1992, nr. 2a tot en met 2v (Provinciaal Blad 1992, nrs. 36 tot en met 57). Met dit besluit wordt het bevoegd gezag aangewezen als bedoeld in artikel 2, derde lid, van de Scheepvaartverkeerswet. Het besluit van 20 februari 1992 is inwerking getreden op 1 maart 1992 middels besluit van Provinciale Staten d.d. 25 februari 1992 nr. VV 29317/5584 (Provinciaal Blad 1992/85).

Ter verduidelijking zijn, in de hieronder staande tabel, de aanwijzingen uit het besluit van 20 februari 1992 gebundeld. In de kolom met bevoegd gezag is het aangewezen bevoegde gezag uit de eerdere besluiten van provinciale staten opgenomen. In verband met samenvoegingen van gemeenten of waterschappen zijn de rechtsopvolgers ook opgenomen in deze kolom. De huidige, door rechtsopvolging, bevoegde gezagen zijn dikgedrukt. Deze verordening beoogt slechts het nautisch beheer te conserveren, hetgeen inhoudt dat daar waar deze verordening of de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening anders bepaalt ten aanzien van of in strijd zijn met de aanwijzingsbesluiten van 1992, waarin destijds (rechtsvoorgangers van de huidige) waterschappen zijn aangewezen, deze ingevolge de overgangsbepaling prevaleren.

Nummer van besluit van Provinciale Staten van 20 februari 1992	Bevoegd gezag (en rechtsopvolger)	Omschrijving
2a (PB 1992/36)	Het dagelijks bestuur van het Hoogheemraadschap van Rijnland	Alle scheepvaartwegen - voor zover gelegen in Zuid-Holland- waarover het hoogheemraadschap het beheer voert en voor zover die wateren niet onder het bevoegd gezag van een ander openbaar lichaam vallen <u>met uitzondering van</u> : de Kagerplassen en het Braassemmeer.
2b (PB 1992/37)	Het dagelijks bestuur van de Gemeente Warmond (nu	De Kagerplassen voor zover gelegen in Warmond <u>met uitzondering van</u> de bij de provincie in beheer zijnde vaargeul.

	gemeente Kaag en Braassem)	
2c (PB 1992/38)	Het dagelijks bestuur van de gemeente Alkemade (nu gemeente Kaag en Braassem))	Het binnen de grens van die gemeente gelegen gedeelten van de Kagerplassen en het Braassemermeer.
2d (PB 1992/39)	Het dagelijks bestuur van de gemeente Jacobswoude (nu gemeente Kaag en Braassem))	Het binnen de grens van de gemeente gelegen gedeelte van het Braassemermeer, <u>met uitzondering van</u> de bij de provincie in beheer zijnde vaargeul.
2e (PB 1992/40)	Het dagelijks bestuur van het Waterschap de Aarlanden (nu - via Waterschap De Oude Rijnstromen- Hoogheemraadschap van Rijnland))	Alle scheepvaartwegen waarover het waterschap het beheer voert en voor zover die wateren niet onder het bevoegd gezag van een ander openbaar lichaam vallen <u>met uitzondering van</u> de Nieuwkoopse plassen
2f (PB 1992/41)	Het dagelijks bestuur van de gemeente Nieuwkoop (toenmalig, nu samengevoegd met Ter Aar en Liemeer)	Het binnen de grenzen van die gemeente gelegen Nieuwkoopse plassen.
2g (PB 1992/42)	Het dagelijks bestuur van het Waterschap De Gouwelanden (nu onderdeel van het Hoogheemraadschap van Rijnland))	Alle scheepvaartwegen waarover het waterschap het beheer voert en voor zover die wateren niet onder het bevoegd gezag van een ander openbaar lichaam vallen <u>met uitzondering van</u> de Reeuwijkse plassen inclusief de Broekvelderplas in de gemeente Reeuwijk
2h (PB 1992/43)	Het dagelijks bestuur van de gemeente Reeuwijk (nu gemeente Bodegraven-Reeuwijk , samenvoeging van beide gemeenten)	De Reeuwijkse Plassen inclusief de Broekvelderplas
2i (PB 1992/44)	Het dagelijks bestuur van het waterschap De Veen- en Geestlanden (nu - via waterschap Wilck en Wiericke -	Alle scheepvaartwegen waarover het waterschap het beheer voert en voor zover die wateren niet onder het bevoegd gezag van een ander openbaar lichaam vallen.

	Hoogheemraadschap van Rijnland)	
2j (PB 1992/45)	Het dagelijks bestuur van het Waterschap Meer en Woude (nu - via waterschap Wilck en Wiericke - Hoogheemraadschap van Rijnland)	Alle scheepvaartwegen waarover het waterschap het beheer voert en voor zover die wateren niet onder het bevoegd gezag van een ander openbaar lichaam vallen.
2k (PB 1992/46)	Het dagelijks bestuur van het Hoogheemraadschap van Delfland.	Alle scheepvaartwegen waarover het hoogheemraadschap het beheer voert en voor zover die wateren niet onder het bevoegd gezag van een ander openbaar lichaam vallen.
2l (PB 1992/47)	Het dagelijks bestuur van het hoogheemraadschap van Schieland (samengevoegd met hoogheemraadschap van de Krimpenerwaard - nu Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard-)	Alle scheepvaartwegen waarover het hoogheemraadschap het beheer voert en voor zover die wateren niet onder het bevoegd gezag van een ander openbaar lichaam vallen.
2m (PB 1992/48)	Het dagelijks bestuur van het hoogheemraadschap van de Krimpenerwaard (samengevoegd met hoogheemraadschap van Schieland - nu Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard-)	Alle scheepvaartwegen waarover het hoogheemraadschap het beheer voert en voor zover die wateren niet onder het bevoegd gezag van een ander openbaar lichaam vallen.
2n (PB 1992/49)	Het dagelijks bestuur van het hoogheemraadschap van de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden (thans waterschap Rivierenland)	Alle scheepvaartwegen waarover het hoogheemraadschap het beheer voert en voor zover die wateren niet onder het bevoegd gezag van een ander openbaar lichaam vallen.
2o (PB 1992/50)	Het dagelijks bestuur van het hoogheemraadschap Amstel en Vecht (nu	Alle scheepvaartwegen -voor zover in gelegen in Zuid-Holland- waarover het hoogheemraadschap het beheer voert en voor

	Waterschap Amstel, Gooi en Vecht)	zover die wateren niet onder het bevoegd gezag van een ander openbaar lichaam vallen.
2p (PB 1992/51)	Het dagelijks bestuur van het Groot-Waterschap van Woerden (nu Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden)	Alle scheepvaartwegen -voor zover in gelegen in Zuid-Holland- waarover het hoogheemraadschap het beheer voert en voor zover die wateren niet onder het bevoegd gezag van een ander openbaar lichaam vallen.
2q (PB 1992/52)	Het dagelijks bestuur van het waterschap De Brielse Dijkkring (nu Waterschap Hollandse Delta)	Alle scheepvaartwegen waarover het waterschap het beheer voert en voor zover die wateren niet onder het bevoegd gezag van een ander openbaar lichaam vallen.
2r (PB 1992/53)	Het dagelijks bestuur van het waterschap IJsselmonde (nu Waterschap Hollandse Delta)	Alle scheepvaartwegen waarover het waterschap het beheer voert en voor zover die wateren niet onder het bevoegd gezag van een ander openbaar lichaam vallen.
2s (PB 1992/54)	Het dagelijks bestuur van het waterschap De Groote Waard (nu Waterschap Hollandse Delta)	Alle scheepvaartwegen waarover het waterschap het beheer voert en voor zover die wateren niet onder het bevoegd gezag van een ander openbaar lichaam vallen.
2t (PB 1992/55)	Het dagelijks bestuur van het waterschap Goeree Overflakkee (nu Waterschap Hollandse Delta)	Alle scheepvaartwegen waarover het waterschap het beheer voert en voor zover die wateren niet onder het bevoegd gezag van een ander openbaar lichaam vallen.
2u (PB 1992/56)	Het dagelijks bestuur van het waterschap Lopikerwaard (nu Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden)	Alle scheepvaartwegen -voor zover in gelegen in Zuid-Holland- waarover het hoogheemraadschap het beheer voert en voor zover die wateren niet onder het bevoegd gezag van een ander openbaar lichaam vallen.
2v (PB 1992/57)	Het dagelijks bestuur van het waterschap van De Linge (nu Waterschap Rivierenland).	Alle scheepvaartwegen -voor zover in gelegen in Zuid-Holland- waarover het hoogheemraadschap het beheer voert en voor zover die wateren niet onder het bevoegd gezag van een ander openbaar lichaam vallen.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Begrippen

Voor de begrippen van deze verordening is aangesloten bij de Scheepvaartverkeerswet en de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening.

Artikel 2 Doel van de verordening

Het doel van deze verordening is de vlotte en veilige afwikkeling van het scheepvaartverkeer zoals ook beoogd in artikel 3 van de Scheepvaartverkeerswet.

Artikel 3 Toepassingsbereik

Het toepassingsbereik van deze verordening strekt zich uit tot het nautisch beheer van vaarwegen gelegen in Zuid-Holland en opgenomen in bijlage VII onderdeel A.1 en onderdeel A.2 van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening. Met deze lijsten wordt tevens het vaarwegebeheer wordt toegedeeld.

Ten aanzien van de vaarweg de Amstel voor zover deze in Zuid-Holland is gelegen zijn beheerafspraken gemaakt met de provincie Noord-Holland. Ook voor het Zuid-Hollandse deel zijn gedeputeerde staten van de provincie Noord-Holland vaarwegbeheerder.

Artikel 4 Nautisch beheer

Met het eerste lid van artikel 4 van deze Verordening nautisch beheer dragen provinciale staten het nautisch beheer op aan de beheerder van de vaarweg waarop dat nautisch beheer betrekking heeft. Om redenen van doelmatigheid ligt het nautisch beheer op grond van deze verordening en het vaarwegbeheer op grond van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening in één hand. Het nautisch beheer ziet op de zorg voor de regeling van het verkeer op het water op grond van de Scheepvaartverkeerswet. De Scheepvaartverkeerswet regelt in artikel 2 wie het bevoegd gezag is voor de toepassing van deze wet op de vaarwegen. Voor zover deze vaarwegen in beheer zijn bij een waterschap, moeten provinciale staten op grond van artikel 2, derde lid, van de Scheepvaartverkeerswet bepalen wie het bevoegde gezag is voor het nautische beheer. Deze aanwijzing is vanwege de samenhang met de rest van de verordening voor het gemak in deze door provinciale staten vast te stellen verordening opgenomen. Deze aanwijzing staat in artikel 4, eerste lid, van deze verordening. Strikt genomen heeft artikel 4, eerste lid, van de verordening dus niet het karakter van een verordening, maar van de aanwijzing van het bevoegd gezag als bedoeld in artikel 2, derde lid, Scheepvaartverkeerswet.

Het tweede lid betreft een delegatie mogelijkheid aan gedeputeerde staten om aanvullende regels ten aanzien van nautisch beheer te stellen. De Scheepvaartverkeerswet is geen uitputtende regeling voor het daarin geregelde onderwerp van het scheepvaartverkeer. Artikel 42 van deze wet laat uitdrukkelijk een aanvulling op grond van decentrale autonome verordeningen toe. De Verordening nautisch beheer geeft in artikel 4, tweede en derde lid, en in artikel 5 op grond van de autonome verordenende bevoegdheid van de provincie een aanvulling op de Scheepvaartverkeerswet. De aanvullingen berusten op artikel 145 van de Provinciewet en niet op de Scheepvaartverkeerswet. Dit is in lijn met artikel 42 van de Scheepvaartverkeerswet, zolang deze regels niet in strijd zijn met de Scheepvaartverkeerswet of de daarop gebaseerde regelgeving. Het derde lid vormt de grondslag voor een openbaar lichaam om nadere regels te stellen. Zowel voor waterschap als gemeente is bedoeld te bepalen dat zij in aanvulling op door het provinciaal bestuur gestelde regels, regels kunnen stellen voor zover deze niet reeds uitputtend zijn geregeld. Afwijking is derhalve in beginsel niet toegestaan.

De verwijzing naar artikel 146 van de Provinciewet duidt erop dat de provincie hier dus autonoom de waterschapsbesturen in medebewind roept. Dat is mogelijk op basis van artikel 146 van de Provinciewet en overigens ook artikel 56, tweede lid, van de Waterschapswet.

De Verordening nautisch beheer geeft invulling aan artikel 2 van de Scheepvaartverkeerswet (voor het aanwijzen bevoegd gezag) en berust op artikel 145 van de Provinciewet (voor autonome aanvulling van de Scheepvaartverkeerswet), en verwijst niet onnodig naar artikel 42 van de Scheepvaartverkeerswet (waarin de aanvullende autonome bevoegdheid is geregeld) en artikel 146 van de Provinciewet (die medebewind van waterschapsbesturen mogelijk maakt bij provinciale verordening).

Artikel 107 van de Provinciewet gaat over een bijzondere soort van delegatiebesluiten: een besluit tot overdracht aan gemeentebesturen of waterschapsbesturen van bevoegdheden van regeling en bestuur die het provinciebestuur zelf in medebewind heeft gekregen. Daarvan is hier geen sprake, nu de verordening als zodanig, zoals uitgelegd in de eerste alinea van deze toelichting op artikel 4, niet op de Scheepvaartverkeerswet berust.

Artikel 5 Scheepvaartafmetingen

In artikel 1.06 van het BPR is bepaald dat een schip of een samenstel niet mag deelnemen aan de scheepvaart indien de lengte, de breedte, de hoogte boven water, de diepgang, de manoeuvreerbaarheid of de snelheid van het schip of samenstel niet verenigbaar zijn met de karakteristiek en de afmetingen van de vaarweg en kunstwerken. Het is aan de beoordeling van de schipper overgelaten of een dergelijke situatie zich ten opzichte van zijn schip of samenstel voordoet.

Gedeputeerde staten hebben ter nadere uitwerking van bovengenoemd artikel in deze verordening de bevoegdheid om de bovengrens van de scheepsafmetingen vast te stellen en dit niet aan de beoordeling van de vaarweggebruiker over te laten. Gedeputeerde staten kunnen regels vaststellen met betrekking tot het soort en type van de schepen en de afmetingen en manoeuvreerbaarheid van de schepen die op de vaarweg kunnen worden toegelaten.

In het tweede lid wordt vastgelegd dat de vaarwegbeheerder in aanvulling op de door gedeputeerde staten gestelde regels, zelf nadere regels en een vergunningplicht kan instellen ten aanzien van de onder zijn beheer gestelde vaarwegen.

Artikel 6 Vergunningplicht Scheepvaartafmetingen

In dit artikel wordt geregeld dat het verboden is zich zonder een vergunning op de vaarweg te bevinden met een schip dat niet voldoet aan de door gedeputeerde staten in het voorgaande artikel bedoelde gestelde eisen. Voor de aanvraag en behandeling van deze vergunning zijn de bepalingen hierover in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening van overeenkomstige toepassing.

Artikel 7 Bedieningstijden

Het belang van de beroepsvaart en de recreatievaart is gediend met een optimale afstemming van het bedieningsregime van de beweegbare bruggen en sluisen. Dit artikel legt daarom de vaststelling van deze bedieningstijden voor de beweegbare bruggen en sluisen bij gedeputeerde staten op grond van artikel 2, vierde lid, van de Scheepvaartverkeerswet. De spoorbruggen zijn uitgezonderd omdat de bedieningstijden voor deze bruggen zijn geregeld op grond van de Spoorwegwet.

Bij het opstellen van de besluiten wordt rekening gehouden met de Richtlijnen Vaarwegen. De eigenaren van deze bruggen en sluisen moeten ervoor zorgen dat ze worden bediend op de tijden die door gedeputeerde staten zijn vastgesteld. Opgemerkt wordt dat bij evenementen met toepassing van artikel 1.23, eerste en tweede lid, van het BPR tijdelijk kan worden afgeweken van de vastgestelde bedieningstijden. Het vaststellen en wijzigen van de bedieningstijden wordt in overleg met de sluis- of brug bedienende instanties opgesteld.

Artikel 7, eerste lid, vermeldt de bewoording “kunnen”. Hiermee wordt niet gesuggereerd dat waterschappen, voor de vaarwegen waarvoor zij aangewezen zijn als beheerder in bijlage VII onderdeel A.2, eveneens de bevoegdheid hebben om bedieningstijden vast te stellen. De bewoording “kunnen” suggereert dat gedeputeerde staten van hun bevoegdheid gebruik kunnen maken indien dit voor een optimale afstemming van bedieningsregime(s) van belang wordt geacht. Indien al voldoende op elkaar aansluitende brug- en sluisbediening bestaat, dan is het geen noodzaak voor gedeputeerde staten om bedieningstijden vast te stellen. Indien op de in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening in bijlage VII onderdelen A.1 en A.2 genoemde vaarwegen haperingen ontstaan in het optimaal kunnen gebruiken van de genoemde vaarwegen vanwege slecht op elkaar aansluitende bedieningstijden, dan maakt gedeputeerde staten van haar, in artikel 7 gegeven, bevoegdheid om bedieningstijden vast te stellen.

Artikel 8 Strafbaarstelling en artikel 9 Toezicht en Opsporing

Overtreding van de door gedeputeerde staten vastgestelde regels over nautisch beheer (artikel 4, tweede lid), scheepvaartafmetingen (artikel 5, eerste lid) en bedieningstijden (artikel 7, eerste en tweede lid) en het verbod zich zonder vergunning op een provinciale vaarweg te bevinden met een schip dat niet aan de regels als bedoeld in artikel 5 voldoet en van aan de vergunning verbonden voorschriften en beperkingen (artikel 6) is strafbaar gesteld. De toezichthouders en Buitengewoon Opsporingsambtenaren van de Provincie Zuid-Holland zijn belast met de toezicht en handhaving van deze regels.

Het aangewezen bevoegde gezag heeft op grond van de Scheepvaartverkeerswet en de bijbehorende regelgeving en besluiten de daarin vervatte bevoegdheden.

Artikel 10 Overgangsrecht

Het overgangsrecht voorziet erin dat de aanwijzing van de nautisch beheerders sinds 1992, de diverse bedientijdenbesluiten en het Afmetingenbesluit provinciale vaarwegen Zuid-Holland van 2012 ongewijzigd worden voortgezet na inwerkingtreding van deze verordening. Dit laat onverlet dat deze op een later moment wel gewijzigd kunnen worden.

Artikel 11 Citeertitel

Dit artikel spreekt voor zich.

Artikel 12 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt gezien haar karakter gelijktijdig met de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening in werking.